

Warszawa, dnia 16 grudnia 2010 r.

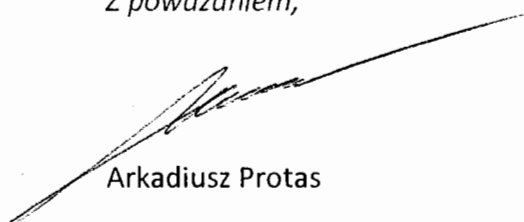
SEKRETARIAT CIEPŁA &
WPLYNEŁO
dnia 21.12.2010 209
(podpis)

Pan Lech Czapla
Szef Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze,

W odpowiedzi na pismo nr GMS-WP-183-199/10 z dnia 22 listopada 2010 r. przedstawiam opinię Business Centre Club do rządowego projektu ustawy o kredycie konsumenckim.

Z poważaniem,

Arkadiusz Protas
wiceprezes BCC

Opinia BCC do rządowego projektu ustawy o kredycie konsumenckim

Celem projektu ustawy o kredycie konsumenckim jest transpozycja do krajowego porządku prawnego postanowień dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie umów o kredyt konsumencki. Poprzednio obowiązująca w tym zakresie dyrektywa (87/102/EWG) została uchylona ze skutkiem od dnia 12 maja 2010 r. Wyrażona w niej zasada minimalnej harmonizacji doprowadziła do sytuacji, w której poszczególne państwa członkowskie wprowadziły wiele odmiennych mechanizmów ochrony konsumentów, co spowodowało znaczne zróżnicowanie sytuacji prawnej konsumentów i przedsiębiorców. Obecna dyrektywa ma zmienić ten stan rzeczy, doprowadzając do pełnej harmonizacji przepisów prawnych regulujących problematykę kredytów konsumenckich w skali Unii Europejskiej. Założenie to zasługuje niewątpliwie na pozytywną ocenę.

Projektowana ustawa stanowi kompleksową regulację problematyki umów o kredyt konsumencki w naszych warunkach. Zawiera ona szereg rozwiązań przewidzianych w dyrektywie, które dotychczas nie obowiązywały w polskim prawie. Do najważniejszych kwestii uregulowanych w projekcie należą:

- standaryzacja obowiązków informacyjnych kredytodawcy wobec konsumenta przed zawarciem umowy,
- ujednoczenie treści reklam kredytu konsumenckiego,
- nałożenie na kredytodawców obowiązku oceny ryzyka kredytowego konsumenta,
- wydłużenie terminu (z 10 do 14 dni) na odstąpienie przez konsumenta od umowy bez podania przyczyny,
- wprowadzenie prawa kredytodawcy do otrzymania od konsumenta rekompensaty w przypadku przedterminowej spłaty kredytu o stałej stopie oprocentowania.

Generalnie trzeba ocenić, że projektowana regulacja przyniesie szereg korzyści konsumentom, przez co ich pozycja w relacjach z kredytodawcami ulegnie relatywnemu wzmocnieniu. Z kolei ci ostatni będą musieli ponieść określone koszty dostosowania się do

nowych wymogów. W efekcie można oczekiwać wzrostu konkurencyjności i dalszego rozwoju rynku kredytu konsumenckiego w Polsce.

Projektowana ustawa określa zasady i tryb zawierania umów o kredyt konsumencki, obowiązki kredytodawcy i pośrednika kredytowego w zakresie informacji udzielanych przed zawarciem umowy oraz obowiązki konsumenta, kredytodawcy i pośrednika w związku z zawartą umową, obowiązki kredytodawcy i pośrednika w zakresie informacji udzielanych przed zawarciem umowy o kredyt zabezpieczony hipoteką, obowiązki w zakresie informacji zawartych w takiej umowie, a także skutki uchybienia obowiązkom kredytodawcy. Ustawa ma dodatkowo być stosowana do umów o kredyt konsumencki udzielany przez spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe, za czym przemawia prowadzenie przez te podmioty działalności w zakresie udzielanych pożyczek na bardzo szeroką skalę.

Górny dopuszczalny limit kredytu konsumenckiego został określony na poziomie 255 500 zł (równowartość wskazanej w dyrektywie kwoty 75 000 euro przeliczonej po kursie wymiany z dnia przyjęcia dyrektywy). Za słuszne należy uznać objęcie przepisami ustawy również kredytów w wysokości poniżej 200 euro, co pozwoli zapewnić jednakową ochronę wszystkim konsumentom, w tym obsługiwanym przez tzw. parabanki, oraz umożliwi sprawowanie nadzoru merytorycznego przez UOKiK nad wykonywaniem ustawy wobec wszystkich kredytodawców. Ustawa nie będzie natomiast miała zastosowania do umów, w których konsument nie jest zobowiązany do zapłaty oprocentowania i innych kosztów związanych z udzieleniem lub spłatą kredytu (lub gdy stopy procentowe będą niższe od powszechnie stosowanych na rynku) oraz do umów leasingu, w których nie przewiduje się obowiązku przeniesienia własności przedmiotu umowy na konsumenta. Projektodawca przyjął również właściwe rozwiązanie w zakresie uregulowania kredytów zabezpieczonych hipoteką. Chociaż zakres tej regulacji będzie ograniczony, to jednak obejmie obowiązki informacyjne przed zawarciem umowy, elementy samej umowy o kredyt oraz skutki uchybienia przez kredytodawcę obowiązkom określonym w ustawie, co ma kluczowe znaczenie dla konsumentów.

W kwestii obowiązków kredytodawcy (i pośrednika kredytowego) przed zawarciem umowy o kredyt warto podkreślić, że projektowane regulacje rzeczywiście poszerzają ochronę prawną przysługującą konsumentom, którzy zwykle nie posiadają specjalistycznej wiedzy w zakresie

ryнку kredytowego. Skutkować to będzie podejmowaniem decyzji przez konsumentów w sposób bardziej świadomy, z korzyścią dla nich samych, ale także dla kredytodawców. Na tych drugich ciążyć będzie dodatkowo obowiązek oceny ryzyka kredytowego, przy czym konsument będzie zobowiązany do przedstawienia, na żądanie kredytodawcy, dokumentów i informacji niezbędnych do dokonania tej oceny. Tym samym zostanie zapewniona właściwa symetria praw i obowiązków umawiających się stron. Na korzyść konsumenta dodatkowo będzie działać przejrzyste uregulowanie w projekcie ustawy obowiązków kredytodawcy związanych z reklamą kredytu konsumenckiego, a także możliwość bezpłatnego otrzymania projektu umowy, pod warunkiem pozytywnej oceny zdolności kredytowej konsumenta.

Na poparcie zasługuje przyjęte w projektowanej regulacji rozwiązanie zapewniające wysoki poziom ochrony konsumenta, który zawiera umowę kredytu zabezpieczonego hipoteką. Ocenę taką uzasadnia szczegółowy i precyzyjnie określony zakres informacji, które kredytodawca jest zobowiązany podać konsumentowi przed zawarciem umowy. Podobnie słusznym rozwiązaniem jest zobowiązanie konsumenta, w przypadku znacznego zwiększenia całkowitej kwoty kredytu w czasie obowiązywania umowy o kredyt konsumencki, do przedstawienia na żądanie kredytodawcy dokumentów i informacji dotyczących jego sytuacji finansowej w celu przeprowadzenia ponownej oceny ryzyka kredytowego.

Ważnym elementem projektu ustawy jest określenie prawa do wypowiedzenia umowy o kredyt odnawialny. Prawo to przysługuje zarówno konsumentowi, w każdym czasie bez dodatkowych opłat w terminie do jednego miesiąca, jak i kredytodawcy. W drugim przypadku termin wypowiedzenia nie może być jednak krótszy niż dwa miesiące, co redukuje w sposób korzystny dla konsumenta ewentualne negatywne skutki wypowiedzenia umowy. Symetrię praw przysługujących stronom zapewnia przepis, na mocy którego kredytodawca może wypowiedzieć umowę o kredyt odnawialny w przypadku niedotrzymania przez konsumenta zobowiązań dotyczących warunków udzielenia tego kredytu oraz negatywnej oceny ryzyka kredytowego konsumenta.

Projektowana ustawa reguluje w sposób korzystny dla konsumenta kwestię sankcji kredytu darmowego. Może on, w przypadku naruszenia przez kredytodawcę przewidzianych ustawą wymogów formalnych związanych z zawarciem umowy, zwrócić kredyt bez odsetek i innych

kosztów należnych kredytodawcy, przy czym przywilej ten nie dotyczy kosztów ustanowienia zabezpieczenia kredytu. Terminy zwrotu kredytu w takich sytuacjach zostały określone na pięć lat – w przypadku kredytów konsumenckich do wysokości 80 000 zł oraz na 10 lat – w przypadku kredytów powyżej 80 000 zł. Powyższe terminy nie będą miały zastosowania do sankcji kredytu darmowego dla kredytów zabezpieczonych hipoteką. W takich przypadkach konsument będzie zobowiązany do zwrotu kredytu w okresie 4 lat. Jest to słuszne rozwiązanie, które oddała ryzyko systemowe dla funkcjonowania banków w sytuacji długiego okresu kredytowania przewidzianego dla tego typu kredytów.

Kolejnym rozwiązaniem korzystnym dla konsumenta jest przewidziana przez projektodawcę możliwość spłaty całości lub części kredytu przed terminem określonym w umowie, co nie wynika bezpośrednio z obecnie obowiązujących przepisów ustawy o kredycie konsumenckim. W tym kontekście trzeba podkreślić, że symetrię praw przysługujących stronom w takich sytuacjach zabezpiecza przepis o możliwej prowizji dla kredytodawcy za wcześniejszą, niż wynika to z umowy, spłatę kredytu o stałej stopie oprocentowania. Prowizja ta nie może jednak przekraczać 1% spłacanej części kredytu, jeżeli okres między umowną datą spłaty a rzeczywistym terminem spłaty przekracza jeden rok. W przypadku gdy okres ten nie przekracza jednego roku, prowizja nie może wyżej od 0,5% spłacanej części kwoty kredytu.

Dla pełnego obrazu projektowanej ustawy trzeba dodać, że projektodawca słusznie przewidział stosunkowo długi termin *vacatio legis*. Okres 6 miesięcy na wejście ustawy w życie jest szczególnie istotny dla kredytodawców i pośredników kredytowych, którzy muszą podjąć działania dostosowawcze do wymogów określonych w ustawie oraz przeszkolić swoich pracowników. Dla porządku należy również wskazać, że dyrektywa 2008/48/WE przewidywała przyjęcie przez państwa członkowskie odpowiednich przepisów krajowych do dnia 12 maja 2010 r.

Nie ulega wątpliwości, że projekt przyniesie określone korzyści konsumentom. Jest to kierunek działania bez wątpienia zasadny i niezbędny ze względu na relatywnie silniejszą pozycję kredytodawców dysponujących doświadczeniem i wiedzą, której konsumenci nie posiadają. Z drugiej strony, projektodawca dołożył starań, aby zapewnić w miarę możliwości

symetrię praw i obowiązków przysługujących stronom umów o kredyt konsumencki. Prawdą jest, że kredytodawcy i pośrednicy poniosą określone koszty niezbędne do dostosowania się do nowych wymogów. W większości będą to jednak koszty jednorazowe wynikające ze zmian w systemach informatycznych generujących formularze umowne i informacyjne, a także z konieczności przeszkolenia pracowników w zakresie nowych systemów i wymogów związanych z obsługą kredytobiorców. W tym kontekście trzeba jednak podkreślić, że wdrożenie tych wymogów działać będzie również na korzyść kredytodawców poprzez minimalizację ryzyka kredytowego.

Wśród korzyści projektowanej regulacji na szczególną uwagę zasługuje znaczne rozszerzenie zakresu obowiązkowej informacji na temat warunków oferowanego kredytu, co powinno przyczynić się bardziej świadomego podejmowanie decyzji przez konsumentów. Standaryzacja zakresu tej informacji pozwoli przy tym na porównywanie warunków, na jakich kredyt jest oferowany w kraju i za granicą. Równocześnie obowiązek przeprowadzenia oceny ryzyka kredytowego przez kredytodawców będzie zapobiegał nadmiernemu zadłużeniu, co zaczyna urastać do rangi problemu społecznego.

Reasumując, można oczekiwać, że skutkiem wejścia ustawy w życie będzie większa konkurencja kredytodawców i poprawa pozycji konsumentów. W efekcie możliwy będzie dalszy rozwój rynku kredytu konsumenckiego w Polsce z jednoczesnym zwiększeniem bezpieczeństwa obrotu w tym zakresie. Projektowane rozwiązania nie usuwają wszystkich barier na drodze do pełnej swobody przepływu kapitału na unijnym rynku, ale stanowią istotny krok w tym kierunku.

Business Centre Club

16 grudnia 2010 r.

KOMISJA NADZORU FINANSOWEGO

Warszawa, 2010-12-14

DPP/WNB/023/716/11/10/AJ

Pan Lech Czapla
Szef Kancelarii Sejmu

3536
SECRETARIAT SZCZEPAN
WPEŁNIŁO
data: 15.12.2010 200...
(podpis)

Szanowny Panie Ministrze,

W odpowiedzi na pismo z dnia 22 listopada 2010 r. (sygn. GMS-WP-183-199/10) w sprawie projektu *ustawy o kredycie konsumenckim*, poniżej przedstawiam następującą opinię do przedmiotowego projektu.

Projekt ustawy o kredycie konsumenckim stanowi implementację Dyrektywy 2008/48/WE z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie umów o kredyt konsumencki oraz uchylającej dyrektywę Rady 87/102/EWG (dalej: „dyrektywa 2008/48/WE”). Projekt ustawy określa m.in. zasady i tryb zawierania umów o kredyt konsumencki, obowiązki kredytodawcy i pośrednika kredytowego w zakresie informacji udzielanych przed zawarciem umowy o kredyt konsumencki oraz obowiązki konsumenta, kredytodawcy i pośrednika kredytowego w związku z zawartą umową o kredyt konsumencki, jak również skutki uchybienia obowiązkowi kredytodawcy.

W myśl art. 5 pkt 2 projektu ustawy przez pojęcie kredytodawcy należy rozumieć przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny, który w zakresie swojej działalności gospodarczej lub zawodowej, udziela lub daje przyrzeczenie udzielenia konsumentowi kredytu. Zatem przedmiotowy projekt ustawy - podobnie jak obecna ustawa - swym zakresem obejmuje szeroki katalog podmiotów zawodowo udzielających kredytów, a więc i tych, którzy nie podlegają nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego.

Komisja Nadzoru Finansowego będąca organem nadzoru nad bankami, jako jedną z kategorii szeroko rozumianych kredytodawców, uczestniczyła w pracach nad projektem przedmiotowej ustawy, zgłaszając do niego swoje uwagi. Uwagi Urzędu KNF zostały zasadniczo uwzględnione, w szczególności uwaga dotycząca sposobu implementacji art. 9 dyrektywy 2008/48/WE dotyczącego dostępu kredytodawców do baz danych wykorzystywanych w państwach członkowskich do oceny zdolności kredytowej konsumentów. Kwestia ta była niezwykle istotna dla KNF z punktu widzenia przepisów regulujących ochronę tajemnicy bankowej.

Należy też wspomnieć, że w projekcie ustawy wielokrotnie mowa jest o rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowym. Pojęcie to pojawia się m.in. w definicji „kredytu w rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowym” oraz w definicji „przekroczenia”. Tak więc kredyt w rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowym to umowa o kredyt, który kredytodawca udostępnia konsumentowi umożliwiając dysponowanie środkami pieniężnymi w wysokości przekraczającej środki pieniężne zgromadzone na rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowym konsumenta. Natomiast przekroczenie to każde, inne niż kredyt w rachunku

oszczędnościowo-rozliczeniowym, akceptowane przez kredytodawcę przekroczenie kwoty środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowym lub kwoty udzielonego kredytu w rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowym.

W art. 4 ust. 2 pkt 2 projektu ustawy zawarto wyłączenie zastosowania ustawy do umów kredytu w rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowym konsumenta, który jest spłacany przez konsumenta w terminie do jednego miesiąca. Jedynie w zakresie regulacji określonej w art. 17 ust. 4 projektu ustawy (wymogi informacyjne) ustawa będzie miała zastosowanie do ww. umów, co pozostaje w zgodzie z treścią art. 6 ust. 5 dyrektywy 2008/48/WE.

W art. 4 ust. 2 pkt 3 projektu ustawy określono zakres zastosowania ustawy do umów o kredyt w rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowym konsumenta, który jest spłacany przez konsumenta w terminie do trzech miesięcy lub na żądanie. Przedmiotowy przepis stanowi implementację art. 2 ust. 3 dyrektywy 2008/48/WE. Natomiast w art. 4 ust. 2 pkt 4 projektu ustawy określono zakres stosowania ustawy do przekroczenia rozumianego jako każde inne niż kredyt w rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowym, akceptowane przez kredytodawcę przekroczenie wysokości środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowym lub kwoty udzielonego kredytu w rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowym. Do przekroczenia zastosowanie będą miały art. 34 i 39 projektu ustawy, odnoszące się do obowiązków informacyjnych kredytodawcy wobec konsumenta w czasie obowiązywania umowy rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowego, na którym następuje przekroczenie.

Przytaczając powyższe przepisy warto podkreślić, że dyrektywa 2008/48/WE posługuje się pojęciem „umów o kredyt w rachunku bieżącym”, co jest pojęciem nieco odmiennym od pojęcia kredytu w rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowym. Przyjęcie wąskiej formuły kredytu w rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowym ogranicza w takich przypadkach zakres podmiotowy kredytodawców w rozumieniu projektowanej ustawy wyłącznie do banków, instytucji kredytowych oraz spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych. W myśl art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (Dz. U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665 z późn. zm.; dalej: Prawo bankowe) czynnościami bankowymi (sensu stricto), a więc wykonywanymi tylko przez banki i inne jednostki organizacyjne, jeżeli przepisy odrębnych ustaw uprawniają je do tego (skok-i), są m.in. przyjmowanie wkładów pieniężnych płatnych na żądanie lub z nadejściem oznaczonego terminu oraz prowadzenie rachunków tych wkładów, a także udzielanie kredytów.

Zatem zgodnie z ustawą Prawo bankowe oraz dyrektywą 2006/48/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności przez instytucje kredytowe tylko i wyłącznie banki (instytucje kredytowe) oraz skok-i są uprawnione do działalności gospodarczej uprawniającej do jednoczesnego udzielania kredytów oraz przyjmowania depozytów (funkcja oszczędnościowa rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowego). Samo pojęcie rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowego pojawia się także we art. 49 Prawa bankowego z wyraźnym wskazaniem, że tego rodzaju rachunek może być prowadzony przez bank wyłącznie dla: osób fizycznych, szkolnych kas oszczędnościowych oraz pracowniczych kas zapomogowo-pożyczkowych.

Przyjęcie zaproponowanego w projekcie ustawy rozwiązania ograniczającego się jedynie do kredytów w rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowym konsumenta rodzi pewne wątpliwości co do jego słuszności w świetle postanowień dyrektywy 2007/64/WE z dnia 13 listopada 2007 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego zmieniającej dyrektywy 97/7/WE, 2002/65/WE, 2005/60/WE i 2006/48/WE i uchylającej dyrektywę 97/5/WE (dalej: „dyrektywa 2007/64/WE”), jak i również opracowywanego przez Rząd projektu ustawy o usługach płatniczych.

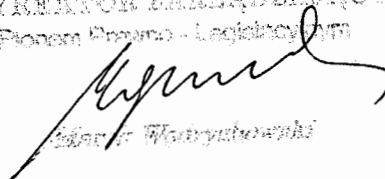
Artykuł 4 pkt 14 dyrektywy 2007/64/WE definiuje "rachunek płatniczy" jako rachunek prowadzony w imieniu jednego lub większej liczby użytkowników usług płatniczych wykorzystywany do wykonywania transakcji płatniczych. Natomiast zgodnie z art. 16 ust. 3 te same dyrektywy tzw. instytucje płatnicze mogą udzielać kredytów związanych z usługami płatniczymi jedynie w przypadku spełnienia następujących warunków: (a) kredyt ma charakter pomocniczy i udzielany jest wyłącznie w związku z wykonaniem transakcji płatniczej; (b) niezależnie od krajowych zasad udzielania kredytów za pośrednictwem kart kredytowych, kredyt udzielony w związku z płatnością jest spłacany w krótkim terminie, który w żadnym wypadku nie przekracza dwunastu miesięcy; (c) kredyt taki nie jest udzielany ze środków pieniężnych otrzymanych lub przechowywanych w celu wykonania transakcji płatniczej; (d) fundusze własne instytucji płatniczej są w każdym momencie adekwatne do całkowitej kwoty udzielonego kredytu, w stopniu zadowalającym organy nadzorcze.

Ponadto ust. 5 wspomnianego artykułu stanowi, że przedmiotowa dyrektywa pozostaje bez uszczerbku dla krajowych środków wdrażających dyrektywę 87/102/WE (zastąpioną przez dyrektywę 2008/48/WE), a także bez uszczerbku dla innego właściwego prawodawstwa wspólnotowego lub krajowego dotyczącego warunków udzielania kredytów konsumentom niezharmonizowanych niniejszą dyrektywą, które są zgodne z prawem wspólnotowym.

Mając powyższe na uwadze, należałoby rozważyć, czy ustawa o kredycie konsumenckim celowo będzie obejmować swoim reżimem prawnym jedynie kredyty w rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowym w rozumieniu Prawa bankowego i tym samym będzie się ograniczała jedynie do tego rodzaju kredytów udzielanych tylko przez banki, czy też powinna obejmować także kredyty udzielane w rachunku płatniczym przez instytucje płatnicze w rozumieniu dyrektywy 2007/64/WE, pod warunkiem wszakże, że będzie się ograniczała do rachunków płatniczych prowadzonych dla konsumentów. Uwaga powyższa ma charakter uwagi *de lege ferenda*, która nabierze znaczenia w przypadku prowadzenia prac legislacyjnych w Sejmie na projekcie ustawy o usługach płatniczych implementującej postanowienia dyrektywy 2007/64/WE.

Z poważaniem

DYREKTOR BIUROSAŁOWY
Biuro Prawo - Legislacyjny

Andrzej Wąsowski

PRZEWODNICZĄCY
KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA

Nr WOK 020-145/10

Dot. GMS-WP-183-199/10

Warszawa, 22 grudnia 2010 r.

2536
SEKRETARIAT SZEFA
WPLYNEŁO
dnia 27.12.2010 200
(podpis)

Pan Lech CZAPLA
Szef Kancelarii Sejmu RP

Wzajemny Panie Ministrze!

W załączeniu, uprzejmie przesyłam stanowisko Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 17 grudnia 2010 r. w przedmiocie rządowego projektu ustawy o kredycie konsumenckim.

Z poważaniem

SSN Antoni Górski

STANOWISKO
KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA

z dnia 17 grudnia 2010 r.

w przedmiocie rządowego projektu ustawy o kredycie konsumenckim.

Krajowa Rada Sądownictwa po zapoznaniu się z tekstem rządowego projektu ustawy o kredycie konsumenckim, który w zakresie swojej regulacji wdraża dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie umów o kredyt konsumencki oraz uchylającą dyrektywę Rady 87/102/EWG (Dz.U. UE L 133 z 22.05.2008 r.), wyraża aprobatę dla inicjatywy legislacyjnej mającej na celu wzmocnienie ochrony konsumenta w obrocie cywilnoprawnym. To przychylne stanowisko wobec prokonsumenckiego kierunku legislacyjnego nie oznacza jednak akceptacji dla wszystkich rozwiązań normatywnych, jakie zaproponowano w teście opiniowanego projektu ustawy.

Do uwagi krytycznej skłania chociażby treść przepisu art. 14 ust 2. Powołana regulacja, odnosząc się do dostawców towarów i usług działających w charakterze pośredników kredytowych w ramach działalności pomocniczej, zwalnia ich z obowiązku przekazania konsumentowi przed zawarciem umowy o kredyt konsumencki na formularzu informacyjnym (stanowiącym załącznik nr 1 do projektu) informacji o umowie wymienionych w art. 13 ust 1 projektu. Należy przy tym podkreślić, że jakkolwiek projekt definiuje pojęcie pośrednika kredytowego (art. 5 ust 3), to milczy już jeśli chodzi o pojęcie działalności pomocniczej. Uwaga ta jest o tyle istotna, że pośrednik kredytowy (w rozumieniu art. 5 pkt 3 projektu) jest zobowiązany do przekazywania konsumentowi danych, o których mowa w art. 13 ust 1 na formularzu informacyjnym, natomiast dostawca towarów i usług działający w charakterze pośrednika kredytowego w ramach działalności pomocniczej już nie. Obowiązek zaś szczegółowego i rzetelnego informowania konsumenta o warunkach i skutkach umowy kredytu konsumenckiego, jaką zamierza on zawrzeć, jest jednym z podstawowych i mocno akcentowanych w uzasadnieniu do projektu elementów przewidzianej projektem ochrony konsumenta. Skoro tak, to nie widać uzasadnienia, by z uszczerbkiem dla ochrony interesu konsumenta, podmioty, które dokonują czynności faktycznych lub prawnych związanych z przygotowaniem, oferowaniem lub zawieraniem

umowy o kredyt, były zwolnione z tak doniosłego obowiązku, z uwagi na kwalifikację ich działalności jako „pomocniczej”.

Podobny zarzut można postawić wobec treści art. 19 ust 2, który analogicznie jak to czyni art. 14 ust 2 zwalnia dostawcę towarów i usług, działającego w charakterze pośrednika kredytowego w ramach działalności pomocniczej z obowiązku przekazania konsumentowi przed zawarciem umowy o kredyt w rachunku oszczędnościowo – kredytowym na formularzu informacyjnym (załącznik nr 2 do projektu) danych wskazanych art. 17 ust 2 – 4 i art. 18.

W przypadku art. 19 należy jeszcze zwrócić uwagę na nieprawidłową konstrukcję jego treści. W ust 1 wyraźnie stwierdzono bowiem, że „kredytodawca lub pośrednik kredytowy może przekazać konsumentowi dane (...), na formularzu. W ust 2 stwierdza się zaś, iż „**obowiązku**, o którym mowa w ust 1, nie stosuje się do (...). Skoro zatem w ust 1 wyraźnie przewiduje się możliwość podjęcia określonych czynności, to konsekwentnie należy przyjąć, że jest to prawem a nie obowiązkiem wskazanego przepisem podmiotu. Odniesienie się zatem przez projektodawcę w ust 2 art. 19 do „obowiązku” z ust 1 jest nieprawidłowe. Należy jednak zaznaczyć, że przekazanie informacji, o których mowa w art. 19 ust 1 na formularzu informacyjnym powinno być obowiązkiem a nie prawem kredytodawcy lub pośrednika kredytowego. Tym bardziej, że w art. 14 ust 1 wyraźnie stwierdzono, że kredytodawca lub pośrednik kredytowy „**przekazuje** konsumentowi dane (...)”, co przesądza o obowiązku dokonania tej czynności.

Kolejnym przepisem budzącym zastrzeżenia, co do realizacji funkcji ochronnej wobec konsumenta, jest regulacja art. 22, która w pkt 13 wskazuje na obowiązek kredytodawcy lub pośrednika kredytowego udzielenia konsumentowi przed zawarciem kredytu zabezpieczonego hipoteką informacji dotyczącej obowiązku zawarcia umowy dodatkowej, w szczególności umowy kredytowej. Jakkolwiek udzielenie takiej informacji należy uznać za konieczne, to jednak powinna ona obejmować również koszt ubezpieczenia. Nie ulega bowiem wątpliwość, iż koszt ten istotnie wpływa na całkowity koszt kredytu, stąd brak informacji w tym zakresie może tworzyć błędny czy nierzetelny obraz oferty kredytowej.

Krytyce należy też poddać brak wyraźnego odniesienia się przez projektodawcę (za wyjątkiem kredytu odnawialnego art. 42 i 43 projektu) do zagadnienia wypowiedzenia umowy przez kredytodawcę w przypadku gdyby to konsument nie płacił w terminach określonych w umowie pełnych rat kredytu. Wprawdzie w art. 30 ust 1 pkt 19 wymieniono „warunki wypowiedzenia umowy”, jako jedno z postanowień umowy o kredyt konsumencki,

to jednak takie sformułowanie trzeba uznać za zbyt ogólne i przez to stwarzające ryzyko formułowania przez kredytodawcę takich warunków, które będą naruszały godny ochrony interes konsumenta. W tym kontekście warto nawiązać do przepisu art. 14 uchylanej niniejszym projektem, a obecnie obowiązującej ustawy z dnia 20 lipca 2001 r. o kredycie konsumenckim (Dz.U. Nr 100, poz. 1081), który określa minimalne warunki dla wypowiedzenia umowy o kredyt konsumencki przez kredytodawcę w razie zwłoki konsumenta. Zgodnie z jego treścią dopiero zaległość za dwa pełne okresy płatności rat kredytowych pozwala kredytodawcy na wypowiedzenie umowy kredytu za uprzednim wezwaniem konsumenta do zapłaty zaległych rat bądź ich części w terminie nie krótszym niż 7 dni od otrzymania przez konsumenta wezwania do zapłaty pod rygorem wypowiedzenia umowy. Termin wypowiedzenia nie może zaś być krótszy niż 30 dni. Projektowana, bardzo ogólna treść art. 30 ust 1 pkt 19 wzmacnia w konsekwencji pozycję kredytodawcy wobec konsumenta, pozwalając mu na sformułowanie korzystniejszych, niż to jest obecnie możliwe, warunków dla odstąpienia od umowy kredytu konsumenckiego. Takie rozwiązanie nie zasługuje na aprobatę.

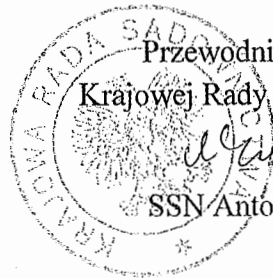
W sposób niefortunny, a przede wszystkim mało czytelny sformułował projektodawca wynikającą z art. 53 ust 4 i 5 regulację odnoszącą się do zachowania przez konsumenta 14 dniowego terminu do odstąpienia od umowy kredytu konsumenckiego bez podania przyczyny, przewidzianego w art. 53 ust 1 i 2. W przepisie art. 53 ust 4 stwierdzono bowiem, że termin ten jest zachowany jeżeli konsument przed jego upływem złoży pod wskazany przez kredytodawcę lub pośrednika kredytowego adres oświadczenie o odstąpieniu od umowy. Z kolei w ust 5 art. 53 przewidziano, że termin 14 dniowy jest zachowany jeśli konsument wyśle oświadczenie przed jego upływem. Treść powołanych unormowań, a zwłaszcza ust 5 wyraża intencję projektodawcy, by do oceny skuteczności złożonego przez konsumenta oświadczenia o odstąpieniu zastosować teorię wysłania. Skoro taki zamiar projektodawcy został wyrażony w treści ust 5 art. 53 to w konsekwencji należy uznać brzmienie ust 4 art. 53 za mylące. Bardziej czytelną byłaby w tym zakresie regulacja oparta o jedną jednostkę redakcyjną, która przewidywałaby, że np. *„termin do odstąpienia od umowy, o którym mowa w ust 1 i 2 jest zachowany, jeżeli przed jego upływem konsument wyśle na wskazany przez kredytodawcę lub pośrednika kredytowego adres oświadczenie woli o odstąpieniu od umowy”*. Należy zaznaczyć, że podobny zapis posiada art. 6 ust 4 ustawy z dnia 13 lipca 2000 r. o ochronie nabywców prawa korzystania z budynku lub pomieszczenia mieszkalnego w oznaczonym czasie w każdym roku oraz o zmianie ustawy Kodeks cywilny,

Kodeks wykroczeń i ustawy o księgach wieczystych i hipotece (Dz.U. Nr 74, poz. 855),
przyznający nabywcy analogiczne uprawnienie do odstąpienia od umowy bez podania
przyczyny.

Biuro Krajowej Rady Sądownictwa
ZA ZGODNOŚĆ Z ORYGINAŁEM

DYREKTOR
Wydziału Organizacyjnego i Kadry
Biura Krajowej Rady Sądownictwa
[Signature]
wz. *[Signature]* Golcew

Przewodniczący
Krajowej Rady Sądownictwa
[Signature]
SSN Antoni Górski

**GENERALNY INSPEKTOR
OCHRONY DANYCH
OSOBOWYCH**

dr Wojciech R. Wiewiórowski

SEKRETARIAT SZEFA KAS
WPŁYNĘŁO

dnia... 21 12 2010 200
(podpis)

DOLIS-033-450/10/50279

Warszawa, dnia 21 grudnia 2010 r.

Pan

Lech Czaplą

Szef Kancelarii Sejmu

ul. Wiejska 4/6/8

00 - 902 Warszawa

Wznowy Panie Ministrze

w odpowiedzi na pismo z dnia 22 listopada 2010 roku – znak: GMS-WP-183-199/10 (data wpływu do Biura Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych 25 listopada 2010 roku) uprzejmie informuję, iż do rządowego projektu ustawy o kredycie konsumenckim z punktu widzenia unormowań zawartych w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 roku o ochronie danych osobowych (t. j. Dz. U z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.) – zgłaszam następujące uwagi.

- I. W pierwszej kolejności zastrzeżenia budzi sposób sformułowania art. 30 ust. 1 projektu ustawy o kredycie konsumenckim, gdyż określony w tym przepisie katalog informacji (w tym danych osobowych w rozumieniu art. 6 ustawy o ochronie danych osobowych), które zawierać ma umowa o kredyt konsumencki, poprzedzony został formułą „co najmniej” i zyskał w ten sposób charakter otwarty. Przy takim ujęciu opiniowanej gwałtacji konsument mógłby być zobligowany do podawania przy zawieraniu umowy o kredyt konsumencki dowolnych swoich danych osobowych, co stwarza niebezpieczeństwo pozyskiwania przez kredytodawców danych zbędnych, w nadmiarze, i – w konsekwencji – naruszenia jednej z podstawowych zasad przetwarzania danych osobowych, to jest zasady adekwatności przetwarzanych danych w stosunku do celów, w jakich są przetwarzane (art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy o ochronie danych osobowych).
- II. Identyczną uwagę do zawartej w pkt I. zgłosić należy również wobec zaproponowanego brzmienia art. 35 ust. 1 zdanie wstępne projektu ustawy o kredycie konsumenckim.

III. W sprzeczności z – powoływaną już wyżej – zasadą adekwatności przetwarzanych danych w stosunku do celów, w jakich są przetwarzane, pozostaje także dyspozycja art. 12 in fine projektu **ustawy o kredycie konsumenckim**. Skoro – w myśl art. 6 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych – termin „dane osobowe” obejmuje swoim zakresem wszelkie informacje dotyczące zidentyfikowanej lub możliwej do zidentyfikowania osoby fizycznej, użycie w kwestionowanym przepisie pojęcia „dane konsumenta” bez bliższego jego sprecyzowania (choćby przez odwołanie do art. 30 ust. 1 pkt 1 projektu **ustawy o kredycie konsumenckim**) nie pozwala na ustalenie, jakie informacje o konsumencie winny być zawarte w projekcie umowy, o którym mowa w tym przepisie.

Z pozdrowieniami

**PRZEWODNICZĄCY
KRAJOWEJ RADY PROKURATURY**

Warszawa, dnia 15 grudnia 2010 r.

KRP 001/227 /10

SEKRETARIAT SEJMU, K.S.
016 76 12 00

Pan

Lech Czapla

Szef

Kancelarii Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

W związku z przesłanym do Krajowej Rady Prokuratury rządowym projektem ustawy o kredycie konsumenckim uprzejmie informuję, iż Krajowa Rada Prokuratury nie wnosi uwag do projektu.

Edward Zalewski

Warszawa, dnia 8 grudnia 2010 r.

P - 2121/2010

SEKRETARIAT SZEFKA KS
 WFLYNELO

dnia 15. 12. 2010 200

Pan

Lech Czapla

Szef Kancelarii Sejmu

ul. Wiejska 4/6/8

00-902 Warszawa

Szanowny Panie Ministrze

W imieniu Krajowej Rady Biegłych Rewidentów bardzo serdecznie dziękuję za przesłanie rządowego projektu ustawy o kredycie konsumenckim (pismo z dnia 22 listopada 2010 r., znak: GMS-WP-183-199/10).

Jednocześnie pragnę poinformować, że Krajowa Izba Biegłych Rewidentów nie zgłasza uwag do ww. projektu ustawy.

Z poważaniem

P r e z e s

Krajowej Rady Biegłych Rewidentów

Adam Kęsik

Adam Kęsik